

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden kedden egy ivon és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 frrtal fizethetnek elő, féléves előfizetés el nem fogadtatik.

Pénz- és értékküldemények az ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ, a lap szellemi részét illető közlemények az ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ czimzendők. A hirdetési díjszabályzatról a kiadó hivatal ad felvilágosítást.

Szerkesztő bizottság: elnök Dr. Berde Áron; Girsik János, Szabó Sámuel, Vörös Sándor, felelős szerkesztő: Gamauf Vilmos.

Tartalom: A vetésről és aratásról. R. J. — Az erdélyi gazdasági egyesület kulturáltasza. — Kertészeti szakosztályunk működése. — Állatkiállítási szakosztály közgyűlése 1885. mart. 29-én. — Egyreleg: Értesítés. Közgazdasági állapot. Mezőbándi állatkiállítás. Az 1885-iki állatkiállítási határidők. Új heti lap. Fedoztetési állomások. A csirázóképeség kipróbálása. — Üzleti heti szemle. — Piaczi árak. — Hirdetések.

A vetésről és aratásról.

A termés sikerülésére nézve, ha fontosnak tartja a gyakorlati gazda a kellő időben véghezvitt talajmunkálást (szántás); nem kevésbé fontos arra nézve a vetés ideje és módja sem.

A régi öregek, mint ránk maradt hagyományaikból s szokásaikból tudjuk, e tekintetben a hold változásának nagy befolyást tulajdonítottak s azt tartottak régente, sőt még napjainkban is uralkodó a földmivelők közt az a nézet: „hogy legsikeresebb hold fogytán vetni.“ A ki újholdkor vet, annak nem üszögösödik meg buzája“, tartják még sokan ma is.

De van-e ennek a meggyökeresedett hitnek valami természetani alapja, s ha nincs, honnét lehetne kimagyarázni a holdnak ezen természetfölötti befolyását a termések sikerülésére, jóságára? ha ezt kérdezzük, nem tudunk rá mást felelni, mint hogy b a b o n a, tévhit az egész s ha ilyen regulákat állítunk fel, azokat pedig, melyeket a tudományos kísérletek a tapasztalat megerősítésével tanítanak, mellőzzük: akkor ne csodálkozzunk azon, hogy más h a l a d o t t a b b nemzeteket termelésükben utól nem érhetünk!

A vetés kivitele valóban nem kicsinyes dolog s méltán megérdemli, hogy e tekintetben tapasztalatainkat rendbe szedjük.

A vetéstől függ ugyanis — ha a mag különben csiraképes volt — mindjárt a kelés gyorsasága, azután a növények ritka vagy sűrű állása, s ettől a fejlődés s érés további folyamata.

Ha ugyanis mélyen esett a mag, az lassabban csirázik ki. Ha korán vetjük, előnyösebb szokott lenni. Ha ritka, felgyomosodik, ha tulsűrű, egymástól nem tudnak nőni s erősödni a növények s gyengék maradnak. Ha nincs jól letakarva, elhordják a madarak s laza talajban, ha nem elég mélyen esett s nincs lehangereztve, kiszárad vagy a szél viszi tova róla a takarót, nedves földben elromlik a mag stb.

Szóval a vetés eszközlése megkívánja, hogy minden körülményekkel számoljunk s bizonyos szabályosságot mutasson munkánk. Ide vonatkozólag a gazdára nézve fontos tudni az alábbi pontokat:

1. A növények termése nagy mértékben függ a helyesen választott vetés idejétől;

2. a korai vetés — alkalmazva az illető növény természetéhez és az időjáráshoz — mindég jobb a késeinél;

3. a termés a szerint csökken, a mint a helyes időpontot nem találjuk el s vagy korábban vagy később eszközöljük a vetést. Ezek szerint

4. a vetés ideje különböző éveken, különböző időben mutatkozik legelőnyösebbnek. Ezt jó tudni. Továbbá

5. a soros vetés legelőnyösebbnek mondható, mert egyforma helyet enged a növényeknek, a talaj egyformán árnyaltatik be, a mi befolyással van a hőfokra és víztartalmára; a fény hatásában is egyformán részesülnek a növények, kevesebb maggal is jár; de a sortávolság megfelelő legyen s annak pontos megállapításánál a tapasztalati eredményeket vegyük zsinormértékül. Ez okból

6. a kapásnövényeket legalább mindig egyforma és egyenes sorokba vessük, mivel girbe-görbe sorok által sok föld vesződik el, továbbá, ha a sorok egyenesek a lókapákat és töltőgetőket is, melyek a legelső munkát végeznek — lehet használni.

7. Nagyon nedves földön, kivált, ha az kötött, hideg természetű — ne siessünk a vetéssel, várjuk be míg megszikkad a föld.

8. Száraz természetű laza talajokat vetés után meg kell hengerezni.

9. Az egyenlő s biztosabb maglétakarás okáért rónázuk el a talajt vasboronával, hengerrel (ha rögös, akkor is ok-szerű lesz vetés előtt hengert bocsátni rá) s azután vessük rá a magot s gyomirtóval (Extirpator) szántsuk le.

A rögös földbe jó vetés soha sem eshetik, sok mag hull a göröngyök alá és közé, mely ki sem kel.

10. Tavaszkor inkább vessünk egyenesen őszi szántásra, ha attól tartunk, hogy a talaj kiszáradhat s sokat veszít nedvességéből (kivált száradó talajokon), ha újból forgatjuk.

A mag csak úgy csirázhatik ki, ha elegendő meleget, nedvességet kap a földben s ha a levegő hozzáférhet szabadon. A csirázás e feltételeit soha se tévesszük szem elől.

Egyik magnak több nedvességre van szüksége, mint a másiknak. Egyik talajban több, másikban kevesebb nedvességet talál a mag még ugyanazon vetési idő alatt is.

Általában minél régibb a mag s minél keményebb, vastagabb annak hámja, annál több nedvességre van szüksége, hogy kicsirázhasson s annál lassabban is fog csirázni.

Ez okból szokták az ilyen magvakat pl. burgundi répa, baltaczim, murok stb. vetés előtt pár napig beáztatni vízben, hogy feldagadjanak.

A meleg indítja meg a csirázást, az kelti életre a csirarügyet. E tekintetben is különböznek a növények egymástól. Pl. a gabnafélék kicsiráznak már akkor is, ha a talaj melege csak 5 C°, de a tengeri bab, dohány, tök stb. csaknem még egyszer annyi meleget kívánnak.

A ki azt akarja, hogy vetőmagja a padláson, magtárban idő előtt ki ne csirázzék, ha gyja megőrizni jól, szellős s száraz helyen tartsa s forgassa.

Az idegen, nem ismert kézből származó mag iránt pedig mindig bizalmatlansággal viseltessünk s ha kereskedésből vásároljuk a magot, jóságáért s zavatos s ágot kérjünk.

Jobb az elsörendű kereskedőktől vásárolni a magot, de legjobb ha magunk termeljük azt, akkor olcsóbb is s jobb is lehet.

A régi, penészes, dohos, vagy avas magvak elvesztették már nagyobbára csirzó erejüket, az üszögöset pedig vetésre használni egyáltalában nem szabad, vagy csak nagy elővigyázat, gondos kiválasztás s pácolás után, (melyről alább lesz szó), mivel ez által az üszög elterjedését a szántóföldön igen megkönnyítjük!

A mi már most az aratást — ezt a nagy és szorgos munkát illeti — azt tapasztalhatjuk, hogy sok halogatás s mulasztás történik e tekintetben mindeufelé, pedig minden időveszteség itt kárral jár. Az angol közmondás: „az idő pénz” sehova jobban be nem illik, mint ide s sehol jobban nem érvényesül, mint a mezei termények levágása s behordásánál.

Csak a vetőmagok valót kell hagyni lábán addig, míg teljesen megérik, de a többihez előbb hozzá kell látni!

Hihetetlen gyorsasággal érik forró nyári napon a gabona, mondhatnak szemlátomást sárgul-pirul, s míg az egyik darab

letakarítását bevégeztük, addig a másik már megérett. Ha addig várunk, míg a szalma is egészen megsárgul, kivált hidegebb, nedvesebb talajokon, addig sok mag elhullik a kalászból és pedig nem csupán kaszálás, de a kötözés, keresztbe rakás s hordás alkalmával is.

Az elhullott mag mind a madaraknak jut ajándéknak, ez azon égi adomány, melyről a szentírásban említés tétetik.

Ez azon önkényes megadóztatása a nyers termésnek, melyet bizvást kikerülhetnénk, ha idejében fognánk az aratáshoz. S el sem képzelhetjük hamarjában, hogy e „dézma” mennyire megy — az ország területén! Némelyek számát a vetőmag mennyiségére teszik; azaz azt hiszik, hogy a kipergett mag elégséges volna egy évi vetésre.

Ha aratás idején végig megyünk kivált az árpatarlókon, de sok letöredezett árpakalászt lehet ott elhulva találni! Igaz, hogy a gazdaságban mindent lehet értékesíteni, a sertések megtalálják azt, de még sines az rendén. Azonkívül, a gabonamagvak, ha túlérnek megfakulnak, tetszetős szinüket, magasabb árakat elveszítik, súlyuk kisebb lesz s szalmájuk keményebb-takarmánynak kevésbé jó.

Középérési időszaiban legjobb vágni a kalászokat s igyekezni, hogy a mag vagy kéve mielőbb fedél alá jusson.

A mint az aratást bevégezte a gazda, vagyis a mint a keresztet lekerültek a földről, első dolga legyen a gazdának a tarlót feltörni, hogy az elhullott gyommagvak még a nyáron kicsirázhassanak s az eltömörödött talaj — újra kitéssék a levegő, nedvesség s meleg szabadabb járásának; szóval, hogy éredhessen; a trágyát is jobban beveszi az ilyen sekélyen feltört föld s a jövő évben táppal rendelkezvén — gazdagabb aratásokra nyujthat kilátást.

R. J.

Az erdélyi gazdasági egyesület kulturatlasza.

(Folytatás.)

4. Rét.

Szám	Katasteri becslo járás	Hold	Hectár	%
1	Bánffy-Hunyad	42091	24202	17.63
2	Hidalmás	28264	16251	18.43
3	Kolozsvár	51775	29770	17.84
4	Teke	26958	15500	16.95
5	Szamosujvár	28153	16188	15.27
6	Deés	32211	18522	15.36
7	Magyar-Lápos	33747	19904	14.65
8	Bethlen	22867	13148	13.04
9	Naszód	66181	38254	13.74
10	Besztercze	39623	22783	17.64
11	Gyergyó-Szt.-Miklós	76391	43924	19.41
12	Csik-Szereda	108406	62333	24.80
13	Székely-Udvarhely	60444	34755	21.07
14	Székely-Keresztur	34457	19811	16.51
15	Erdő-Szt.-György	17389	9998	12.24
16	Szász-Régen	46874	26962	10.92

Szám	Katasteri becslő járás	Hold	Hectár	%
17	Maros-Vásárhely	21065	1211	15.41
18	Maros-Ludas	40622	23357	19.33
19	Torda	72730	41820	19.43
20	Körösbánya	12976	7461	7.40
21	Maros-Illye	17208	9894	9.45
22	Déva	30498	17535	15.51
23	Hátszeg	80085	46049	18.36
24	Szászváros	27621	15872	8.76
25	Abrudbánya	34395	19676	19.50
26	Nagy-Enyed	41109	23637	16.91
27	Balázsfalva	34705	19855	19.57
28	Dicső-Szt.-Márton	40402	23231	17.63
29	Medgyes	38872	22331	17.76
30	Segesvár-Kőhalom	37753	21665	16.99
31	Nagy-Sink	36119	20768	20.81
32	Sepsi-Szt.-György	37190	21384	13.67
33	Kézdi-Vásárhely	28972	16659	7.34
34	Brassó	57438	32026	16.53
35	Fogaras	60368	34721	19.34
36	Nagy-Szeben	48227	27730	13.05
37	Szászsebes-Szerdahely	40345	23198	17.13
Összeg és átlag:		1554548	892486	16.12

Az átlag 16.12%, melyhez Brassó, Déva, Székely-Keresztur járásai állanak legközelebb, maximum csik-szeredai járás 24.30%-al, minimum körösbányai járás 7.40%-al.

5. Legelő.

Szám	Katasteri becslő járás	Hold	Hectár	%
1	Bánffy-Hunyad	33780	19424	14.14
2	Hidalmás	15977	9187	10.21
3	Kolozsvár	50303	28924	17.36
4	Teke	25493	14658	16.03
5	Szamosujvár	18786	10803	10.25
6	Deés	20026	11514	9.72
7	Magyar-Lápos	25610	14726	11.09
8	Bethlen	20047	11526	11.50
9	Naszód	103004	59227	21.38
10	Besztercze	38654	22226	17.21
11	Gyergyó-Szt.-Miklós	63540	36535	16.15
12	Csik-Szereda	89416	51414	20.46
13	Székely-Udvarhely	35392	20350	12.33
14	Székely-Keresztur	30735	17673	14.73
15	Erdő-Szt.-György	13116	7551	9.23
16	Szász-Régen	37988	21842	8.85
17	Maros-Vásárhely	13218	7600	9.66
18	Maros-Ludas	39504	22715	18.79
19	Torda	47833	27504	12.78
20	Körösbánya	26931	15485	15.33
21	Maros-Illye	20034	11519	10.71
22	Déva	20311	11680	10.60
23	Hátszeg	87815	50493	20.16
24	Szászváros	50413	28987	15.99
25	Abrudbánya	15555	8943	8.82
26	Nagy-Enyed	39937	22410	16.03
27	Balázsfalva	24418	14040	13.77

Szám	Katasteri becslő járás	Hold	Hectár	%
28	Dicső-Szt.-Márton	28538	16409	12.40
29	Medgyes	24151	13887	11.00
30	Segesvár-Kőhalom	24294	13968	10.91
31	Nagy-Sink	20064	11536	11.53
32	Sepsi-Szt.-György	14592	8390	5.36
33	Kézdi-Vásárhely	8440	4853	2.13
34	Brassó	43814	24193	12.61
35	Fogaras	45146	25956	14.94
36	Nagy-Szeben	61826	35549	16.78
37	Szászsebes-Szerdahely	44598	25643	18.94
Összeg és átlag:		1322353	759340	13.71

Az átlag 13.71%, melyhez Balázsfalva, Bánffy-Hunyad járásai állanak legközelebb; maximum a naszódi járás 21.38%-al, minimum kézdi-vásárhelyi járás 2.13%-al.

6. Szőlő.

Szám	Katasteri becslő járás	Hold	Hectár	%
1	Bánffy-Hunyad	435	250	0.18
2	Hidalmás	65	36	0.04
3	Kolozsvár	852	490	0.29
4	Teke	689	396	0.42
5	Szamosujvár	371	213	0.20
6	Deés	412	237	0.19
7	Magyar-Lápos	13	7	0.005
8	Bethlen	1277	734	0.72
9	Naszód	—	—	—
10	Besztercze	1623	933	0.72
11	Gyergyó-Szt.-Miklós	—	—	—
12	Csik-Szereda	—	—	—
13	Székely-Udvarhely	—	—	—
14	Székely-Keresztur	549	315	0.25
15	Erdő-Szt.-György	1989	1143	1.40
16	Szász-Régen	611	352	0.14
17	Maros-Vásárhely	1350	776	0.99
18	Maros-Ludas	1627	935	0.77
19	Torda	653	375	0.17
20	Körösbánya	—	—	—
21	Maros-Illye	550	317	0.30
22	Déva	1151	662	0.60
23	Hátszeg	326	207	0.07
24	Szászváros	1019	586	0.30
25	Abrudbánya	848	487	0.48
26	Nagy-Enyed	3786	2177	1.55
27	Balázsfalva	2807	1614	1.57
28	Dicső-Szt.-Márton	7068	4077	3.07
29	Medgyes	7462	4290	3.40
30	Segesvár-Kőhalom	820	572	0.36
31	Nagy-Sink	1216	699	0.69
32	Sepsi-Szent-György	—	—	—
33	Kézdi-Vásárhely	—	—	—
34	Brassó	—	—	—
35	Fogaras	161	92	0.05
36	Nagy-Szeben	913	525	0.24
37	Szászsebes-Szerdahely	2916	1677	1.23
Összeg és átlag:		43572	25174	0.45

Az átlag 0.45%, melyhez Teko és Abrudbánya járásai állanak legközelebb, maximum a megyesi járás 3.40%-al, minimum a hidalmási járás 0.04%-al.

7. Erdő.

Szám	Katasteri becslő járás	Hold	Hectár	%
1	Bánffy-Hunyad	109318	62858	45.79
2	Hidalmás	45213	25998	29.49
3	Kolozsvár	95111	54689	32.76
4	Teko	13606	7823	8.54
5	Szamosujvár	46196	26562	25.21
6	Deés	79917	45952	38.11
7	Magyar-Lápos	89865	51682	39.00
8	Bethlen	37556	21594	21.49
9	Naszód	252173	144999	52.78
10	Besztercze	68158	39190	30.34
11	Gyergyó-Szt.-Miklós	201308	115752	51.18
12	Csik-Szereda	165960	95427	37.98
13	Székely-Udvarhely	131055	75356	45.67
14	Székely-Keresztur	68798	39558	32.98
15	Erdő-Szt.-György	50273	28907	35.54
16	Szász-Régen	274198	157663	63.30
17	Maros-Vásárhely	15237	8761	11.15
18	Maros-Ludas	14137	8128	6.72
19	Torda	156400	90218	41.93
20	Körösbánya	68130	39155	38.79
21	Maros-Illye	72931	40535	38.95
22	Déva	82972	47709	43.36
23	Hátszeg	228602	131446	52.55
24	Szászváros	165984	95441	52.33
25	Abrudbánya	79769	45866	45.22
26	Nagy-Enyed	63363	36438	26.07
27	Balázsfalva	19695	11124	11.08
28	Dicső-Szt.-Márton	36478	20974	15.00
29	Medgyes	64034	36819	29.18
30	Segesvár-Kőhalom	86911	49974	39.04
31	Nagy Sink	44843	25785	25.83
32	Sepsi-Szt.-György	143237	82361	52.63
33	Kézdi-Vásárhely	273205	157093	69.11
34	Brassó	157788	90728	45.41
35	Fogaras	115848	66612	37.14
36	Nagy-Szeben	170848	98237	46.23
37	Szászsebes-Szerdahely	102266	58802	43.43
	Összeg és átlag:	3891901	2236316	40.35

Az átlag 40.35%, melyhez Magyar-Lápos, Segesvár-Kőhalom járásai állanak legközelebb, maximum a kézdi-vásárhelyi járás 69.30%-al, minimum a maros-ludasi járás 6.72%-al.

(Folyt. köv.)

Kertészeti szakosztályunk működése 1885-ben.

I.

Az első ülést jan. 7-én tartotta szakosztályunk s minden ujévi készülődések nélkül látott szokott munkájához, t. i. a szakjába tartozó dolgok megvitatásához illetve azok tisztázásához.

Mai ülésen affelől intézkedett, hogy az „erdélyi részekbe” ajánlatba hozott s a ministerium által jóváhagyott

— s a „Közgazdasági Kertészeti”-ben közzé is tett — gyümölcsfajaink névjegyzéke megjelenjék az „Erdélyi Gazda”-ban is, hogy annak olvasó publikuma idejében tájékozhasssa magát a dolgok állása felől.

S tudomásul vétetett Villási Pál azon válasza deczember 24-ről keltezzve), hogy t. i. a megizelés tekintetéből általunk kért Ágenci szilva aszalványnyal csak jövő évben szolgálhat.

S intézkedés tétetett, a még néhány leiratlanul levő „ősi almáink” elkészítése tárgyában.

Izleltettek ez ülésben elnöktől erdélyi fűszer alma (Schmecketer); Ritter útján a Tiszántuli kerületből valódi Sikulai, buzás alma s valami értéktelen apró magoncza alma: paradicsom néven.

A kendőlónai uradalomból Bereczki-féle Daru alma, mely ma is kissé elütő hosszukásabb külsővel ugyan, teljesen azonosnak találtatott a mi Sováriakkal.

Feltűnően jóknak s kiváló szépeknek találtattak Sándor János székely-kereszturi gymn. igazgató tanár ur saját: termésű Török muskatályai és batuljai és br. Bánffy Jenő ur maroszt.-királyi óriás batuljai s jegyző nagyszerű Belmontja.

A körték közül elnök id. Bodor Pál De Jonghe-vajoncza, Keveron páratlanja; br. Bánffy Ernő Beurre d'Lucon-jó és szép körtéje, csakugyan Sándor János St. Germainje, — jegyző igen finom téli esperese és Józefinája.

A 14-én tartott ülésben megállapítottatt, hogy az orsz. kiállítás alkalmából milyen terjedelemben csatoltassék „ősi gyümölcsaink”-hez azok leírása; tisztázottatt Damazon sárga cseresznyének neve: Dönissen sárga ropogós cseresznyéjére. Kérjük tehát ezt tisztelt ügyfeleink által tudomásul venni!

Még egy pár keblly ügy elintézése után a szokott izlelés ejtetett meg.

Dr. Gocs Jenő két szép Török muskatály alakú, kissé piroskás elég gyenge minőségű nagy almái, melyek óriás vagy tökszárúnak constatáltattak. — Szász Lajos útján Marosillyei finom pónyik. — Jakab Mózsá lelkesz ur szives közvetítésével Felgyógyon termelt igen szép és jó „csikos gyógyi” almák. Elnöktől „Pusztai sárga”, „Velteti Jánzen” és franczia fehér tafota almák, — Szenkowich Márton-ól finom téli esperes és Józefina elnöktől.

A 21-diki ülésben számba vétettek a tavaly Reuthlingenből és Trommertől hozott őszibarackok s úgy találtattott, hogy a messzebről jöttek — bizonynyal a csomagolás okán hasonlíthatlanul jobban sikerültek.

A jeles gyűjteményből fölemlíthetjük: a Frühe Alexander Pfirsich, Bourdine, Grosse Mignonne, Early Beatrice, Amsden, Princesse Marie, Belle de doue, Vénus emlője = Teton de Vénus, Downing, Faves Early Anne, Oldmixen Treestone, Belle garde Gallande, Pourpre hative, Grosse Mignonne hative, Reine de Vergens, Visse Magdalene, Baron Dufour, Madelaine rouge, Königin Olga Pfirsiche, Madelaine de Boliviller.

Izleltettek dr. Berde Aron aelnöktől — az őszi kiállítás alkalmából Szucsákból — „huszunczia” közepes konyhai

alma, Kék alma = hamvas muskatály, Szászap alma, téli piros pármén, Nélguin vagy brédai Rte és téli arany pármén, mely utóbbi különösen jól diszlik Szucsákban, s a mint már constatalni képesek vagyunk, egyáltalában mindenütt, a hol az alma megterem. Jegyzőtől valódi finom Orleánsi Rte, Sipos Gábertől jó Nemes Colmár.

A 28-án tartott ülésben a ministerium azon kérése tárgyaltatott, melyben az egylet fölhivatik kijelenteni, hogy mi-féle gyümölcsfajokból s hány ojtógalyat s mily árban hajlandó a ministerium rendelkezésére bocsátani?!

Egyleti kertész bizatott meg e galyak számbavételével; ettől tétetvén függővé az e tárgybeli válasz.

Izletetett elnöktől Hollandi hasonlíthatlan (Parker pepinje hasonmása) Bodor Rteje és pónyik; Hardenpont téli vajoncza = Ferd. korona örökös és Józefina. Mely izlelés kapcsán megkérített Ritter tagtárs, hogy abból a nov. 5-én izlelt s nagyszerűeknek talált 30-as és 45-ös számú körtékből Diósgyörből ojtógalyakat sziveskedjék szerezni.

A febr. 4. és 11-diki ülésekben a termelendő gyümölcsök fölött keletkezett igen érdekes vita, s vétetett tudomásul a Zonda köztelki kertész ur által bejelentett s a ministerium rendelkezésére bocsátandó 12 ezer ojtógaly, s határozatott el, hogy ha ezrenként rendeltetik meg, azon esetben 1 krért fogja az egylet drbját számítani a galyaknak.

Ezen kívül még néhány kebli ügy intéztetett el, s aztán megizleltük a Vajna Károly által N.-Enyedről vadászkörte néven küldött finom Russelet van der Vecken körtécskéket; jegyzőtől Nemes Colmár, Ferdinánd korona örökös és három helyt termett kitünő Józefinákat, dr. Berde Áron alelnöktől és id. Bodor Pál elnöktől gyönyörű téli arany pármén, Londoni pepin, franciaia tafota, Karmeliták Rte = Gyöngy kormos, török muskatály, pónyik, muskatály Rte és Blenheimi pepin jeles gyümölcsöket, végül elnöktől a szép reményekre jogosító, Napoleon vajonczához hasonló nagyságu Madame Hutint és Józefinát.

Ez utóbbi körtéről kötelességünknek tartjuk ismételten kinyilatkoztatni, hogy nem szabad hiányoznia egy kertből sem, annyival is inkább, mivel 3—4 hónapon keresztül éppen mint kitünő „téli esperes“ társa folyvást élvezhető. Már december végén található köztük izlelhető s még április végén is olyaokat, melyek még 2—3 hétig eltarthatók.

A 18-án tartott ülésben az „ojtás“ és „oltás“ szók használata fölött keletkezett kissé eltérő nézet, annyival is inkább, mivel pár év óta még egy harmadik t. i. „ótás“ is sorakoztatott hozzájuk. Fejtegettettek, értelmeztettek e szók tüzetesen s mondhatni „ehhez“ is értő tagtársak jelenlétében, — mindazonáltal a végmegállapodás abban öszpontosult, hogy a 60-as évek végén és 70-esek elején Bereczki Máté s mások által annyira megvitattott s ugyszólva összes gyümölcsészeti írónk által elfogadott és használt „ojtást“ tartjuk meg addig, míg ezek sorsa fölött újabb nyelvészeink határozott megállapodásra nem jutnak.

A 25-én tartott ülésben mutatta be szakosztályi jegyző a „piros“ és „csikos gyógyi“, „marosszéki piros páris“ és a sok port vert „sóvári“ almák vízfestékkeli szí-

nes rajzait, melyekkel együtt eddig lefestett s nagyobb részben már le is irt ősi almáink száma 24-re rug.

Igen csinos kiállításban, ez almáink rajzai az országos kiállitáson is megtekinthetők lesznek.

Névsorát közelebbi alkalommal e helyen is megörökítjük.

Intézkedés történt, hogy az összes köztelki anya fák és nagyutczai szőlőspecziálitások ez év folytán teljesen tisztáztassanak és jegytáblácskákkal láttassanak el.

Közöltetvén a szakosztálylyal a ministerium azon intézkedése, miszerint előbbi tervezetén változtatva, hogy t. i. tömegesen szerzi be inuen-onnan az ojtógalyakat, — direkt hozzánk s más galy elárusítókhöz utasítatnak a megrendelni szándékozók, — megbizatott egyleti kertész, miszerint akkora mértékben gondoskodjék galyakról, hogy lehető fönnakadás nélkül elégitethessenek ki hozzánk fordulni kívánó összes megrendelőink; — csakhogy darabonkiint nem egy, — a mint ezrével följárltatott volt — hanem két krjával számítva.

Egyleti titkár pedig megbizatott, hogy a közelebbi ülése az egész mult évi köztelki bevételt tudatni sziveskedjék a szakosztálylyal.

Ez ülésen izleltettek Dezső Miklós Pécsvidéki szőlőszeti és borászati vándortanár ur által éppen e végből küldött almák, melyekkel a mint beküldő ügytársuak jegyzi meg, nagy mértékben özönli el Bosznia, Szerbia és Steier vidéke úgy a pécsi, mint más e tájakon levő városok piaczeit; — s ennek folytán „p i a c z i“ jelzővel is látja el levelében e gyümölcsöket kiváló törekvésű fiatal kollegánk.

E gyümölcsök előre egyáltalában ismeretleneknek tetszettek, de kevés vizsgálódás után ráismertünk egyben a hires „Steier masánczkira“, a nagyhirű „Kecskeméti pogácsára“ s még egy pár „a s z t a l i n a k“ is teljesen beillő igen szép és jó almára; — fogadja — mint egy személyben igen lelkes pomologus is — az igen tisztelt tanár ur e helyen is szakosztályunk elismerő nyilatkozatát — e téren is igen szép sikerrel munkáló fáradozásaiért ennek szives köszönetét!

Izleltettek még ezenkívül elnöktől piros Stettini = Török Bálint, Máдай Rte, Middelburgi Rte, Ádám párménje, Multhaupt karmin Rte s végül Molnár Sándortól igen jól tartott finom fehér Chasselás (gyöngyszőlő.)

S ezzel bevégezve két havi munkálkodásunk.

Szentgyörgyi Lajos,
szakosztályi jegyző.

Állatkiállitási szakosztály közgyűlése 1885. martius hó 29-én.

Jelen voltak elnök báró Bánffy Ádám (10), alelnök Sigmond Dezső (5), báró Bánffy Albert (1), Duha Imre (1), Ditrői József (1), Gáál Gyula (1), P. Horváth Kálmán (5), báró Jósika Sámuel (1), gróf Lázár Jenő (10), gróf Kornis Victor (2), Magyar Géza (1), Sárosy Pál (1), Szabó József (2), dr. Szentkirályi Ákos (1), Tauffer Ferencz (1), Vörös Sándor (1), Gamauf Vilmos e. titkár (1), dr. Hintz György e. pénztárnok; — az erdélyi gazd. egylet külön kiküldöttei közül Reich Albert és dr. Nagy Mór.

1. Előnk: Tisztelt közgyűlés!

Midőn egyfelől üdvözlöm önöket uraim, szakosztályunk e negyedik közgyűlése alkalmából, másfelől — azon tisztelt tagtársainkra nézve, kik talán mult közgyűlésünkön részt nem vehettek — szükségesnek tartom, mindenekelőtt felemlíteni ezen változásnak okát, mely szerint közgyűlésünk e jelen időszakban tartódik, és így alig pár hó lefolyása alatt, két rendes közgyűlést tartottunk.

Állatkiállításunk első éveiben megerősített alapszabályaink, a kiállítások idejére tüzte ki az évente egyszer tartandó közgyűléseket, de ez gyakorlatilag kivihetőnek nem bizonyult, úgy választmányunk, mint szűkebb körű rendező bizottságunk, az ugyanazon időben folyamatban levő kiállításokról, sem jelentést, sem végelszámolást, azon közgyűlésnek nem tehetett, és ez a jövő évi közgyűlésre volt elhalasztandó; továbbá rendező bizottságunknak — épp azon időben — szorgos elfoglaltatása folytán, a közgyűlések csak is oly alkatmatlan órákban tartódhattak, melyekben szakosztályunk tisztelt tagjai teljes számban meg nem jelenhettek, és így mult évi közgyűlésünk elhatározásából, alapszabályaink úgy lettek módosítva, miszerint szakosztályunk, az erdélyi gazdasági egyesület közgyűlésével egyidejűleg tartsa közgyűléseit, ez röviden oka annak, miszerint ily rövid idő lefolyása alatt, nagyra becsült türelmökkel — e jelen alkalommal újból visszaélni vagyunk kénytelenek.

E kiállítási mozgalom megindításakor, ez eszme megvalósításának első stádiumában, több oldalról találkoztunk oly nézetekkel, melyek ennek úgy kivihetőségében, mint általában további fennállhatóságában, egy szóval jövőjében kételkedtek, és sokakban e kételyt még első kiállításaink minden tekintetben való sikerültével sem tudtuk eloszlatni, ezt mint hirtelen fellobbanó szalmatüzet tekintették, mely a kezdet első stádiumában, talán ujdonsága által is vonzerővel bírva, a mily gyorsan és rohamosan fellobbant, a mily rokonszeny és kedvre talált, épp oly rohamosan hitték az ezen intézmény iránti érdeklődés, fáradozás, kedvnek rövid időn bekövetkező hanyatlását; vagy is igen sokan találkoztak oly kétkedők, kik erdélyi gazdáink kitarlásában, áldozatkészségében, ez intézmény tartós és állandó felkarolásában nem bíztak, és viszont számtalanok találkoztak, kik gazdasági viszonyaink e jelen átmeneti korszakát, a gazdasági termékek értékesítésében ez általános pangást látva, e kiállítási intézmény — tetemes anyagi áldozatokkal járó — eszméjének megvalósíthatása felett kételkedtek; most több mint három évi munka és kitarlás után elmondhatjuk, hogy országárszánk gazdaközönsége, közgazdaszatunk ez igen fontos tényezőjének ily felkarolása által, az esetleg kételkedőknek is, minden aggályait eloszlatva, ez utóbbi évben megtartott állatkiállításunkkal is újabb jelét adta gazdaközönségünk annak, miszerint úgy a kiállított egyedekben, mint anyagilag is ez üdvös intézmenyt, a körülményekhez képest tőle kitelhető módon pártolni igyekeznek s ezt e mult évi kiállításnak eredménye bizonyítja.

De nem mennyiségben, nem számszerint mondható e mult kiállítás annyira sikerültnek, hanem — mi nagyobb horderővel bír — ily rövid idő alatt, minőség tekintetében tapasztaltunk

nagy előmenetelt, úgy az általános közvélemény, mint a bíráló bizottságok szakavatott véleménye minőség tekintetében ez utóbbi kiállításon díjazott állatokat, — minden tekintetben az előbbi években bemutatottak fölé helyezé, s hogy itt országrészsünk speciális s ezekben kiváló egyedeit szemlélhettük, bizonyítja azon vételkedv is, mely itt kifejlteni kezdett, mert bár tagadhatalan, hogy általánosságban az eladási árak tulmagosak voltak, mégis egyes kiválóbb állataink oly tetemes árakat értek el, melyekről eddig nem is álmodhatánk, s ez intézmény felállítása által egyik főcélunk volt, a valóban jó tenyészanyagnak piacot teremteni.

De bizvást elmondhatjuk továbbá, hogy e kiállítási intézmény létrehozása, ennek ez országrészben ily alakban való meghonosítása által, házi állataink nemesítésében okszerű és a czélnak megfelelő nevelésében és tartásában is, országszerte általános mozgalmat, előhaladást, vételkedést tapasztalhatunk, és ez hasoulólag másik főcélunk volt e szakosztály létesítése által.

Vessünk rövid pillantást országárszánk gazdaközönségének jelenlegi működésére, az előre törekvésnek, háziállataink nemesítése, import által azok fejlesztése, javításának üdvös ingerét látjuk felkeltve, és első sorban — jó példával menve elől ebben magas kormányunkat illeti az elsőség, mely gazdaközönségünk e nemü törekvéseinek elősegítője, támasza kíván lenni, s hogy többek között egyebet ne említsek, nézzük közgazdaszatunk egy igen fontos tényezőjét, országos lótenyésztésünk emelését s hasonlatot téve jelenleg levő államméneink, és az ezelőtt pár éviekkel roppant haladást constatálhatunk, bármely más tenyészállatnak megszerzése is, magos kormányunk közvetítésével mennyire meg van könnyítve, de továbbá nem hagyhatom e jelen alkalommal magas kormányunknak, egy jövőre reánk nézve igen nagy horderővel bíró intézkedését érintetlenül, s ez a kolozsi törzsgulyának felállítása, midőn ez már magában állattenyésztésünk emelése tekintetében nagy vívmány, de viszont felette nagy horderőjű intézkedés reánk nézve az, miszerint az ide szükségrendő tenyészanyag, jövő kiállításunk alkalmával itt tenyésztőinktől fog beszereztetni, s erre különösen bátor vagyok gazdaközönségünk becses figyelmet felhívni.

Magas kormányunk segélyére gazdaközönségünk magát csak az által érdemesíti, ha önerején is igyekezve, áldozatokat hozva, magát erre érdemesíteni igyekezik.

Constatáljunk bár állattenyésztésünk emelésében törekvést, igyekezetet s ily rövid idő alatt nagy előhaladást, igyekeztünk légyen bármennyire is gazdaszatunk ez ágának emelésébe, de korántsem tettünk még annyit, nem vagyunk még azon helyzetben, a hol megállanunk szabad lenne, saját anyagi érdekeink kívánják első sorban, — gazdaszatunkkal szoros összefüggésben levő háziállataink nemesítésére épp oly szorgalmat, gondot fordítani, mint gazdaságaink bármelyik más ágára, mert, hogy jelenben még gazdaszatunk ez ágában nem vagyunk a kifejltség azon fokán, a hol lennünk kellene, ezt mi magunk bizonyítjuk, látjuk ugyanis, hogy ez évben tartandó budapesti országos kiállításon, erdélyi részeink — a bejelentésekből ítél-

ve — minden más gazdasági termékeiben, mily szépen, méltóan s valóban gazdagon lesz képviselve, de fájdalom — az előleges mozgalmakból ítélve — országrészünk állatjaiban, aránylag más termékeihez, alig lesz méltóan képviselve.

Elvitázhatlan tény az, miszerint — gazdasági viszonyaink jelen constellatiói között — a fősulyt állattenyésztésünkre kell lektetnünk s akkor, midőn ezekben is valódi becse csakis a jónak, minden tekintetben czélnak megfelelően van, ez is bizonyítja az általunk szűkebb körben létrehozott e kiállítási intézménynek szükségességét, hol előkészítsük, bemutassuk azon anyagot, melyet később fejlesztett és tökéletesített alakban bárhol is feltűnhessünk, s hogy ezt ily uton haladva, e kiállítási intézményünket minél szélesebb körökben terjesztve, ez iránt a lehető legnagyobb érdekeltséget felkeltve, hogy rövid időn elérjük, tiszta hitem és meggyőződésem.

Elmulaszthatlan kötelességemnek tartom felemlíteni azon tényezőket, melyek e mult évi kiállításunk sikerét első sorban biztosíták s itt első sorban legnagyobb elismerésünk, hálás köszönetünk magas kormányunkat illeti azon 3000 frt. államsegélyért, melyben kiállításunkat részesíté és oly szép, aránylag nagy díjnak kioszthatását tette lehetővé.

Előismeréssel tartozunk kiállítási jurynk azon tisztelt tagjainak, kik e terhes és fontos feladatukat, fáradhatlan szorgalommal teljesíték, köszönettel tartozunk rendező bizottságunk irányában s itt úgy vélem mindnyájunk egyhangu véleményével találkozom, midőn kiemelem dr. Hiutz György pénztárnok urat, ki e valóban kényes, sok utánjárást igénylő tisztet elválva, azt oly odaadó munkássággal, tapintattal vezeti, miszerint már lejárt, de befizetlen pénzünk alig van künn, a mi egy ilyen intézménynél is, igen ritka eset.

Ezek után uraim, újból is köszönve szives részvétöket, melylyel e közgyűlést szerencsétetik, szakosztályunk pártolását, ez üdvös intézménynek minél szélesebb körökben való terjesztését kérve, van szerencsém szakosztályunk e közgyűlését megnyitottnak nyilvánítani.

Az elnöki megnyitó zajos helyesléssel fogadtatott.

2. Ministerium 42009. sz. a. megengedi, hogy az évi rendes közgyűlés az erdélyi gazd. egyesület közgyűlésének napjára tétessék át — örvendetes tudomásul szolgál.

3. Egyesületi titkár: Tisztelt közgyűlés!

Ezennel van szerencsénk a végrehajtó bizottság nevében állatkiállítási szakosztályunknak mult évi augusztus 29-étől a mai napig terjedő működéséről a következő rövid jelentést tenni.

Tagjaink száma tudunkkal sem halálozás által nem fogyott, sem új belépés által nem gyarapodott; úgy, hogy élő részjegybirtokosaink 176-an vannak 352 darab 50 frtos részjeggyel, a mi 17,600 frt. tőkének felel meg, melynek IV-ik részlete a folyó évben kerül befizetésre.

Gyűléseket a lefolyt időben nem igen tartottunk, a rendező bizottság gyűlt össze egyszer a kiállítás főbb eredményeinek számbavételére, a végrehajtó bizottság pedig a jelen közgyűlés tárgyainak előkészítésére; a fokozottabb munka természetesen mindig a kiállítás előtti időszakra esik.

Alapszabályunk 2-ik cikkelye értelmében az erdélyi

gazd. egyesületnek ma délelőtt tartott közgyűlésén anyagi és szellemi működésünkről köteleességszerű jelentést tettünk.

Pénzügyi állásunk, melyet a t. tagtárs uraknak kiküldött 1884. évi zárszámadás részletesen fellünt, igen kedvezőnek mondható; mert nemcsak törlesztési kötelezettségünknek feleltünk meg a legpontosabban, úgy, hogy adósságunk a bankfióknál már csak 5000 frtot tesz; hanem daczára a tetemes építkezési, felszerelési és kiállítási folyó költségnek még 1804 frt 35 kr. készpénzkészletet is vihettünk át a jelen évre, melyből azonban közel 800 frt. jutalomdíjtartalékot képez. A III-ik tevénytész-állatkiállítás tiszta jövedelme 426 frt 45 krt tett; a praeliminált 3190 frt. jutalomdíjából 2816 frt 70 krt osztott ki a jury.

Áttérve magának a kiállításnak mikénti lefolyására kötelességünk nyíltan beismerni, hogy az érdeklődés úgy a kiállítók, mint a látogató közönség részéről lényegesen hanyatlott; a mi annak tulajdonítható, hogy egyfelől a háromszor egymásután ismétlődött tárlat mindig ugyanazon publicumra appellálván, azt végre kimeríti; — másfelől a most először september 1-ére áttett országos vásár még nem gyakorolt, mint új intézmény kellő vouzerőt. Van azután még egy harmadik is, melyet elhallgatnunk nem szabad, az t. i. hogy a kiállítók — tisztelet a kivételeknek — oly mesés árakat követelnek állataikért, hogy a komoly vevő egészen elijed. Megtörténik azután, hogy félárban is odaadják; de ezen eljárás semmiesetre sem kölcsönözhet féltett vállalatunknak szolid hírnevet!

Egy utítás, melyben sohat biztunk, ezuttal fájdalom és nem a mi hibánkból, majdnem egészen meddő maradt. Az értékszámrendszer, bár külön nyomtatványban lett minden jurynak idejekorán megküldve, nem talált kifogástalan alkalmazásra. Miután egy kiállítás sikere és jó híre igen sokat függ a bírálatnak emberileg lehető legnagyobb részrehajlatlanságától és szakértelmétől; jövőre kötelességünk lesz arról gondoskodni, hogy a rendezőség minden jurycsoportban képviselve legyen és a nélkül, hogy az ítélet érdemére befolyást gyakorolna, az ily hibák elkövetését meggátolja.

Öszinte köszönettel említjük fel, hogy gróf Bánffy Béla egy 20 frtos jutalmat visszaajándékozott, gróf Wass Albert pedig az általa elnyert torda-aranyosi díjat a hasonnevű egyesületnek új díjkiütésére rendelkezésre boosátotta. Hálás elismerésünkre méltó még losonczy Schwarz Péter ur, a ki bemutatott gyönyörű pekingréczéit szakosztályunknak ajánlotta fel, ezeknek árverése 20 frtot jövedelmezett.

Ezzel az elmúlt hét hónap főbb mozzanatairól beszámolván, tiszteletteljes jelentésünknek szives tudomásul vételét, esetleg tárgyalását kérjük.

Kolozsvárti, 1885. martius hó 21-én.

Báró Bánffy Ádám,
szakosztályi elnök.

Garauf Vilmos,
egyleti titkár.

A működési jelentés tudomásul szolgál.

4. A pénztári zárszámadás a tagoknak előlegesen megküldetvén — helyeslő tudomásul szolgál; a folyó évi zárszámadás megvizsgálására ismét dr. Nagy Mór, dr. Szentkirályi Ákos és Molnár Sándor tagtársak kéretnek fel.

5. Egyleti titkár: Tisztelt közgyűlés!

Miután a múlt évi, augusztus 29-én tartott rendes közgyűlés 6. szám alatt hozott határozata alapján a folyó évben tenyész-állatkiállítás tartatni nem fog; a kiadások során csak az ör fizetése és tűzbiztosítás fog előreláthatólag felmerülni, valamint néhány kisebb költség, pósta stb. Ugyanazért külön költségvetés előterjesztését szükségfelettinek tartjuk; de kimondani kérjük, hogy pénztámaradékunk és a befolyó IV-ik részlet, összesen 4000 forint erejéig a bankkölcson törlesztésére fordíttassék.

Kolozsvártt, 1885. martius hó 24-én.

Az állatkiállítási szakosztály végrehajtó bizottsága.

Közgyűlés a költségvetés iránti előterjesztést elfogadja.

6. Ministerium 9097. sz. a. tudatja, hogy a kolozsi törzs-gyula üszőanyagát a közelebbi kolozsvári tenyész-állatkiállítás-son óhajta beszerezni, — örvendtes tudomásul szolgálván, ismertebb tenyésztőink figyelme e nagyfontosságú intézkedésre külön köriratban lesz felhívandó.

Jegyzette:

Gamauf Vilmos,
egyleti titkár.

EGYVELEG.

— **Értesítés.** Az erdélyi gazdasági egyesület kertészeti szakosztálya üléseit a további intézkedésig minden szerdán délután 6 órakor fogja megtartani az egyleti irodában (Belkőzép-utca 11. sz. I-ső emelet) miről a t. szakosztályi tagok ezennel tiszteletteljesen értesítettnek.

* * *

— A közgazdasági állapotról a földmivelési ministeriumhoz beérkezett jelentések szerint az ősziek, — melyek az utóbbi jelentésben jelzett szörványos esőzések folytán már szép fejlődésnek indultak, — az ismét beállott tartós szárazság miatt meggyengültek s különösen a buza nem tud kelően bokrosodni; a rozs ott, a hol már szára nőtt, ritkás maradt; ehez még azon körülmény járul, hogy több felvidéki, dunántuli és erdélyi megyékben az ősziakat — az egér és más rovar okozta pusztítások miatt — helyenkint ki kellett szántani; a repcét különösen az alföldön a bolha pusztítja; a szárazság a szépen kikelt tavasziakat is növésekben visszavetette, úgy, hogy egészben véve kimondhatjuk, miszerint úgy az ősziek, mint a tavasziak további fejlődése a várva várt kiadó esőtől függ.

A kapásnövények munkáltatása az egész országban javában folyik, délen már tengerit is vetnek.

A kedvezőtlen időjárási viszonyok takarmányozás tekintetében is érezhetővé válnak.

A házi állatok egészségi állapota kedvezőnek mondható Egér- és más rovarok által okozott nagyobb károkról, Pozsony, Bereg, Zemplén, Fehér, Somogy, Tolna, Bihar, Háromszék és Nagy-Küküllő megyékből tesznek jelentést.

* * *

— A maros-tordamegyei gazdasági egyesület szarvasmarha kiállítása Mezöbándon. A mezöbándi már harmadik fehér szarvasmarha kiállítás, melyet a megyei gazdasági egyesület rendezett folyó hó 28-án igen jól sikrült, és érdekes mozzanat az, miszerint az 1882-ben rendezett első kiállításnál alig 30 drb, a másodiknál 1883-ban mintegy 60 darab és most már csaknem 100 darab volt kiállítva a mi az érdeklődés fokozatos terjedését bizonyítja; hasonlóképpen a minőségben is határozott előhaladás észlelhető.

A kitűzött ötven forint jutalmat következők nyerték el: 1 éves üő borjuért 4 frtot m.-madarasi Szép Márton, 2 frtot m.-bándi Nagy Sándor; 1 éves ökörborjuért 4 frtot m.-madarasi Nagy József, 2 frtot m.-madarasi Szabó József; két éves üő borjuért 7 frtot m.-sámsondi Szöllösi Márton, 4 frtot m.-madarasi Székely György; két éves ökörborjuért 7 frtot medgyesfalvi Blázs Péter, 4 frtot ilenczfalvi Nagy Lázár. Az előállított 40 darab borjas tehén tulajdonosai közül megjutalmaztattak 10 frttal ilenczfalvi Mátyás Miklós, 6 frttal Kisfaludi Pap János — ezeken kívül tizen nyertek elismerési okmányt.

A bíráló bizottság állott Filep Albert, Szentkirályi Gyula, Molnár Mihály, Konecz Elek, Jenei Lajos egyleti tagokból és jelen volt Lokodi János egyleti titkár is. A közönség általában nagy érdeklődést tanusított a kiállítás iránt. **V i d é k i.**

* * *

— Az 1885-iki állatkiállítási határidők. Az országos kiállítás megnyitvatván, szükségesnek tartjuk közölni az időleges kiállítások határidejeit: Baromfi- és tengerinyul-kiállítás május 5—10-ig; ebkiállítás május 5—10-ig; hizott szarvasmarha és juhkiállítás május 17—24-ig; tenyészjuh-kiállítás május 20—30-ig; tenyészsertés-kiállítás szeptember 1—8-ig; hizott sertés-kiállítás sept. 1—18-ig; tenyész szarvasmarha-kiállítás sept. 1—10-ig; lókiállítás október 5—10-ig.

* * *

— Uj heti lap. Dr. Toldy László, a budapesti kereskedelmi akadémia tanára, egy új, életerős és életrevaló vállalkozással lépett fel. „Közérdek” czímmel indított meg egy közgazdasági és társadalmi hetilapot, melynek hivatása hazánk anyagi mint kulturális hivatásának szolgálni. E lap tehát nem csupán hézagpótló közlöny minden község és törvényhatóság, minden bank, takarékpénztár, hitelegylet, gyári és ipartelep, kereskedők és iparosok számára, hanem egyszersmind a kaszinók, olvasóköriek számára is, valamint azon magán embereknek, kik érdeklődnek a közügy iránt. Ajánljuk a t. olvasó közönség becses figyelmébe.

* * *

— Fedeztetési állomások 1885. évi statistikájából kiemeljük a hazarésziünkben felállított fedező állomásokat és az ott levő mének számát, mely szerint van: Nagy-Küküllő megyében: Homorodon 2, Köhalmon 2, Báránkuton 3, Nagy-Sinken 3, Brulyán 2, Morgondán 2, Szent-Ágoston 3, Medgyesen 3, Kis-Sinken 2, Berethalmon 2, Zsiberken

2, Nagy-Sároson 2, Szászhalmon 2; összesen 30 ménlő. Kis-Küküllő megyében: Dicső-Szt.-Mártonban 3, Bonyhán 3, Erzsébetvároson 2, Balavásáron 2; összesen 10 ménlő. Hunyad megyében: Maros-Illyén 2, Losádon 3, Hátszegen 3, Petresenyben 2; összesen 10 ménlő. Nagy-Szeben megyében: Ujegyházon 4, Nagy-Szebenben 4, Veresmarton 2, Szelindeken 3, Szerdahelyen 3, Talmácson 2, Szecselen 2, Sellenberken 2; összesen 22 ménlő. Fogarasmegyében: Kerczen 2 ménlő. Alsó-Fehérmegyében: Vingárdon 2, Kutycfalván 5, Nagy-Enyeden 4, Tövisen 4, Vizaknán 2, Alvinczen 2; összesen 19 ménlő. Maros-Tordamegyében: Szász-Régenben 4, Maros-Vásárhelyt 7, Mező-Bándon 2; összesen 13 ménlő. Háromszék megyében: Sepsí-Szt.-Györgyön 8, Dálnokon 4, Csernátonban 2, Kézdi-Vásárhelyen 8, Zágónban 2, Nagy-Borosnyon 4, Barothon 3, Bodzaforradulón 3, Zabolán 2, Esztelneken 2; összesen 38 ménlő. Brassó megyében: Földváron 2, Hőltövényen 4, Botfalván 3, Szentpéteren 2, Hosszszufalván 2, Keresztényfalván 3, Rozsnyón 3, Vidombákon 2, Feketehalmon 3, Szász-Mogyoróson 2, Prázsmáron 3, Szász-Hermányon 2; összesen 31 ménlő. Udvarhely megyében: Székely-Keresztúron 3, Székely-Udvarhelyen 5, Tarcsafalván 3, Szent-Erzsébeten 2, Vargyason 2; összesen 15 ménlő. Csik megyében: Csik-Csatószezen 4, Csik-Tapolczán 4, Gyergyó-Alfalun 3, Bélboron 2, Békáson 2, Hollón 2, Csik-Jenőfalván 2, Csik-Szt. Mártonban 2; összesen 21 ménlő. Besztercze-Naszód megyében: Beszterczen 4, Lekenczen 4, Naszódon 3, Naszód-Szt.-Györgyön 2; összesen 13 ménlő. Kolozsmegyében: Bánffy-Hunyadon 5, Borsán 2, Hidalmáson 3, Kolozsvárt 5, M.-Nagy-Zsomboron 2, Mocson 2, Mező-Szoporon 1, Tekén 2, Válaszúton 3, Türen 2; összesen 27 ménlő. Szolnok-Doboka megyében: Bethlenben 2, Csáki-Gorbon 2, Deésen 5, Magyar-Láposon 3, Nagy-Iklódon 3, Sajó-Szt.-Andráson 2; összesen 17 ménlő. Torda-Aranyos megyében: Felvinczen 2, Bágyonban 2, Maros-Ludason 4, Tordán 6, Toroczkón 2; összesen 16 ménlő. Erdélyben összesen 284 ménlő.

* * *
— A csirázóképesség kipróbálása. Legajánlatosabb a csirázóképesség kipróbálására a következő eljárás. Egy lapos tányéron oly nagy darab szövet helyeztetik el, mely a tányér alját elfedi, azt ismét itatópapirossal fedjük be s meleg vízzel öntjük le úgy, hogy az egész átnedvesedjék. Erre lesznek azután helyezve azon magvak, melyek csirázóképességét akarjuk kitudni, de úgy, hogy a magvak egymást ne érintsék. Ha már ezzel elkészültünk, újra egy nagyobb szövetdarab itatópapirossal fedve és meleg vízben megáztatva helyeztetik a magvakra s azután a tányért körülbelül 20 foknyi léghőmérséklet alá helyezük időnként, meleg vízzel nedvesítve meg, hogy ki ne száradjon a szövetdarab. Három nap lefolyása után minden csirázóképes mag kicsirázik. (G. L.)

Üzleti szemle.

Marha- és sertésvásárok jegyzései.

Budapesti marhavásár ápril 30-án. Összes felhajtás 3376 db. nagy és apró marha. — Ebből eladatott 59 db. bika, 882 db ökör, 400 db vágó tehén, 331 db. fejős tehén, 65 db. bival, 1003 db. borju, 736 db. bárány, — db. juh. Árak: bika darabonként 120—250 frt, ökör páronként 220—400 frt, vágó tehén páronként 160—260 frt, fejős tehén darabonként 95—190 frt, bival páronként 150—245 frt, borju darabonként 6—25 frt, bárány páronként 4—8 forint, juh páronként — — frt. Húsárak 100 kilonként: ökörhús 51—55 frt, tehénhús 50—53 frt, borjuhús 60—65 frt, bivalhús 46—50 frt.

Pozsonyi marhavásár május 4-én. Összes felhajtás 1630 darab, és pedig 1271 darab magyar, — darab lengyel és 359 darab német fajta. Árak 100 kilonként: magyar hizó 51—62 frt, lengyel — frt, német 54—63 frt, tehén — — frt, bika — — frt, bival — — frt. Lábán darabonként — — frtot fizettek.

Bécsi marhavásár május 4-én. Összes felhajtás 2316 drb és pedig 694 drb. magyar, 955 drb. lengyel és 767 drb. német fajta. Árak 100 kilonként: magyar hizó 51—63½ frt, lengyel 51—57 frt, német 52—63½ frt, tehén — — frt, bika — — frt, bival — — frt. Lábán darabonként — — frtot fizettek.

Kőbányai sertésvásár május 1-én. (Az első magyar sertéshizláló és kölcsönelőgező részvénytársaság jelentése.) E héten az üzlet az eladókra nézve ismét kedvezőtlen volt és az árak ujjal csökkentek.

Heti átlagárak: magyar vál. áru 260—320 klgr. nehéz 41—42 krral, 180—240 klgr. nehezek 41—42 kr. Öreg 300 klgr. túli nehéz 39—40 kr, vidéki sertés 40—42 kr. Transitóban: szerbiai 40—42 kr., románia 40—43 kr, tuskés — krral tiszta kilogrammonként. Összes felhajtás: 8310 darab, összes elhajtás 6528 drb.

Bécsi sertésvásár ápril 28-án. Összes felhajtás 7064 drb. és pedig 1585 drb. nehéz, 1994 drb. középhez és 3485 drb. süldő. Árak 100 kilonként: nehéz 38—39 frt, középhez 35—37 frt, süldő 32—40 frt; szalonna és zsír 48—49 frt.

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

Hirdetések.

A magyar gazdatisztek és erdészek segélyegyesülete

ajánlja a t. cz. földbirtokos és bérlő uraknak állás-közvetítő-osztályánál bejelentett tagjait elhelyezésre. Az ez ügyben való felvilágosítások díjmentesek. Ügyvezetői iroda: Budapest, papnövelde-utca 6. szám alatt.

Krocsák G. Emil,

(18—52.)

(3.)

e. ügyvezető.

Kivánatra árlapok és költségvetések bérmentve küldetnek.

Üzlet nagyobbítás és vízművészeti kellekek tárlatá.

WALSER FERENCZ
 első magyar gép-
 és tüzelőszerek, gyár,
harang- és érczöntöde
 ERDÉLYORSZÁGI FÜKTELEPE
 Kolozsvárt.
 Bel-Monositorutca 12. szám.

Szerelő-műhely vízvezetékék kifűk s berendezésére.

(1.) Tetemesen leszállított gyári árak mellett. (18—52.)

A legkitűnőbb és legolcsóbb anyag gazdasági telepek, legelők, gyümölcskertek, vadaskertek, vasutak stb. bekerítéséhez.

FELTEN és GUILLEAUME-féle
 szabadalmazott
aczel-, tüskés-, kerítés-sodronyt

100 és 250 méterit tartalmazó gombolyagokban és pedig:
 12 cmnyi közökben befűt tüskékkel folyó meterenkint 6 1/2 krért
 6 " " " " " " 7 1/2 "

Kétszálu aczel-sodronyt tüske nélkül

100 méteritől kezdve bármely méretben folyó meterenkint 4 1/2 krért, továbbá a megerősítéshez szükséges horganyozott kettős aczélcségeket és a sodronyok kifűtésére szolgáló feszítő emelűt ajánlanak

Kollerich Pál és Fia

csász. és királyi udvari szállítók

BUDAPESTEN, (6) (11—16)

IV. ker. Ferecz József rakpart 21. szám.

Mintákkal ugyszintén a kerítések felállítására vonatkozó utasítással kívánatra készségesen szolgálunk.

PIACZI ÁRAK.

A heti vásár		Gabona mérték	tisztá buza	elegy buza	rozs	árpa	zab	örök-buza	100 kilo		1 köb-meter tűzifa	1 kilo marha-hús
helye	napja								széna	szalma		
k r a j c z á r o k b a n												
Bécs	május	2 metermáza	1005	—	880	820	780	700	—	—	—	—
Budapest	május	2 "	950	—	785	820	740	635	—	—	—	—
Balázsfalva	április	30 hektoliter	625	500	400	—	300	450	300	—	300	40
Brassó	május	1 "	720	500	380	410	260	360	350	175	240	44
Deés	április	28 "	720	620	520	480	420	480	680	240	320	36
Gyula-Fehérvár	május	2 "	625	540	475	—	—	500	350	135	260	46
Kézdi-Vásárhely	április	30 "	680	480	400	420	250	450	450	100	300	40
Kolozsvár	április	30 "	800	—	620	—	500	600	500	260	300	48
Maros-Vásárhely	április	2 metermáza	700	560	600	—	480	530	350	150	300	46
Nagy-Szeben	május	1 hektoliter	590	470	390	—	240	470	210	150	300	44—46
Nagy-Várad	április	28 "	655	542	494	396	308	444	320	160	350	48
Sepsi-Szent-György	május	4 "	740	700	400	400	240	400	300	120	170	44
Szász-Régen	április	30 "	630	425	340	—	275	550	400	235	240	40
Torda	május	2 "	600	400	400	400	250	425	300	20	250	44

Nyomatott Gámán János örökösainél, közép-utca Minorita-épület.